

ODPIS

Sygn. akt VIII U 1486/16

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie : Przewodniczący SSO Maciej Nawrocki

Protokolant st. prot. sąd. Magdalena Pelz

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2017 r. w Poznaniu

odwołania **P. M.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 14 czerwca 2016r., znak: (...)

w sprawie **P. M.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

- 1. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu prawo do emerytury w wieku obniżonym z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 27 maja 2016r.,**
- 2. Zasądza od pozwanego organu rentowego na rzecz odwołującego kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

SSO Maciej Nawrocki

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 czerwca 2016 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.; dalej: rozporządzenie z dnia 07.02.1983 r.) oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 887 ze zm.; dalej: ustawa emerytalno-rentowa), po rozpoznaniu wniosku złożonego dnia 25 maja 2016 r., odmówił P. M. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu organ rentowy podał, iż wnioskodawca udowodnił 26 lat, 10 miesięcy i 5 dni okresów składkowych oraz 7 miesięcy i 1 dzień okresów nieskładkowych – łącznie 27 lat, 5 miesięcy i 6 dni. Jednakże wnioskodawca nie wykazał co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy uwzględnił do pracy w szczególnych warunkach wyłącznie 7 lat, 9 miesięcy i 27 dni przypadające w czasie od 1 czerwca 1990 r. do 28 lutego 1991 r. i od 11 maja 1991 r. do 31 grudnia 1998 r. z tytułu zatrudnienia w (...) S.A. Natomiast nie uwzględniono do pracy w szczególnych warunkach okresu od 12 grudnia 1975 r. do 31 maja 1990 r. na podstawie zeznań świadków, gdyż

okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stwierdza płatnik składek na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. W konsekwencji organ rentowy uznał, iż P. M. nie spełnił warunków do przyznania emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym. /vide decyzja w aktach ZUS/

Dnia 18 lipca 2016 r., w formie i terminie przewidzianym prawem, **P. M.** złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez stwierdzenie, że nabył prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Uzasadniając wskazał, iż decyzja organu rentowego jest wadliwa, gdyż nie uwzględniła okresu zatrudnienia 25 stycznia 1980 r. do 31 maja 1990 r. w (...) S.A. Wcześniej, tj. od dnia 1 grudnia 1975 r. odwołujący pracował jako kierowca Ż., ale w 1980 r. pracodawca skierował go na kurs prawa jazdy kategorii C uprawniającej do kierowania samochodami ciężarowymi. Od chwili uzyskania prawa jazdy w/w kategorii odwołujący wykonywał pracę kierowcy (...), a następnie S.. Pracę tę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Pracując dalej w (...) S.A. odwołujący wykonywał te same obowiązki. /vide odwołanie k. 2-6 akt/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. w odpowiedzi na odwołanie przytoczył argumentację prawną i faktyczną zaprezentowaną w zaskarżonej decyzji oraz wniósł o oddalenie odwołania. /vide odpowiedź na odwołanie k. 11 akt/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

P. M. urodził się dnia (...) Nie jest członkiem OFE.

Odwołujący legitymuje się okresem ubezpieczenia wynoszącym na dzień 31 grudnia 1998 r. 26 lat + 10 m-cy + 5 dni okresów składkowych oraz o lat + 7 m-cy + 1 dzień okresów nieskładkowych, co łącznie stanowi 27 lat + 5 m-cy + 6 dni.

bezsporne

Dnia 25 maja 2016 r. odwołujący wniósł o przyznanie prawa do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym i to z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Do wniosku odwołujący dołączył m.in. świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 19 lutego 2016 r. wystawione przez (...) S.A., w którym wskazano, iż w okresie od 1 czerwca 1990 r. do 28 lutego 1991 r. i od 11 maja 1991 r. do 22 czerwca 1999 r. P. M. stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace wymienione w wykazie A, dział VIII, poz. 2, tj. prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. W świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach (...) S.A. zaznaczyła, iż jest następcą prawnym Kombinatu Budowlanego w L., Przedsiębiorstwa Usługowo (...) w L., (...) Przedsiębiorstwa Budowlanego w L. oraz Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w L..

Na okoliczność wykonywania pracy w szczególnych warunkach przed rokiem 1990, odwołujący przedłożył pisemne zeznania świadków: J. W. i G. Z..

Po analizie zgromadzonych dokumentów, decyzją z dnia 14 czerwca 2016 r. organ rentowy odmówił prawa do emerytury. Zakład uznał, iż odwołujący legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 r. stażem ubezpieczeniowym w ilości 27 lat, 5 miesięcy i 6 dni, ale nie udokumentował on wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

bezsporne; nadto dowód: akta emerytalne odwołującego

W okresie od dnia 1 grudnia 1975 r. do dnia 31 maja 1990 r. odwołujący był zatrudniony w Kombinacie Budowlanym w L., który następnie z dniem 1 czerwca 1990 r. został przekształcony w Przedsiębiorstwo Usługowo (...). W przedsiębiorstwie pracowało około 15 kierowców, z tym, że niektórzy z nich byli wyznaczeni do kierowania N. lub Ż..

Początkowo odwołujący został zatrudniony na stanowisku kierowcy Ż.. Natomiast w 1980 r. P. M. został skierowany przez zakład pracy na egzamin kierowców samochodów ciężarowych, gdyż już w trakcie służby wojskowej odbył kurs.

W dniu 25 stycznia 1980 r. uzyskał prawo jazdy kategorii C oraz kategorii CE. Po uzyskaniu uprawnień, odwołującego przeniesiono na stanowisko kierowcy (...). Była to wywrotka, którą jeździł na budowie przy wykopach. Przewoził nią żwir i ziemię. Następnie po około dwóch latach P. M. rozpoczął pracę na S. – gruszcze. Była to betoniarka do przewożenia betonu na budowę. Natomiast w sytuacji, gdy samochód był naprawiany w warsztacie i oczekiwano na części, odwołujący był kierowany do innej pracy np. malowania Ż..

W Kombinacie Budowlanym w L. i u jego następców prawnych zatrudnieni byli także świadkowie G. Z. i J. W..

G. Z. pracował od dnia 12 maja 1980 r. do dnia 30 marca 1998 r. jako kierowca samochodu Z. skrzyniowy. Przewoził nim towar z G. i z P. na budowę do L.. Natomiast J. W. pracował od dnia 9 grudnia 1975 r. do dnia 31 maja 1990 r. i od dnia 1 czerwca 1990 r. do dnia 6 marca 2011 r. jako kierowca Stara – gruszki do przewozu betonu. Decyzją z dnia 4 lipca 2016 r. organ rentowy przyznał świadkowi emeryturę przy obniżonym wieku emerytalnym od dnia 22 maja 2016 r. w związku z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach. Dnia 17 lutego 2016 r. i 30 marca 2016 r. (...) S.A. jako następca prawny pracodawców J. W. wystawiła świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w których wskazano, iż w okresach od dnia 9 grudnia 1975 r. do dnia 31 maja 1990 r., od dnia 1 czerwca 1990 r. do dnia 28 lutego 1991 r., od dnia 1 marca 1991 r. do dnia 10 maja 1991 r. oraz od dnia 11 maja 1991 r. do dnia 6 czerwca 2001 r. J. W. stale i w pełnym wymiarze wykonywał prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym 3,5 tony, tj. stanowisku wymienionym w wykazie A, dział VIII, poz. 2 pkt 2 stanowiącego załącznik Nr 1 do Zarządzenia nr 9 Ministerstwa Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach, uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę.

dowód: dokumenty w aktach emerytalnych odwołującego; kserokopia prawa jazdy (k. 9); akta osobowe odwołującego i świadków G. Z. i J. W. (k. 19); akta emerytalne świadków (k. 26); zeznania świadków: G. Z. (k. 40), J. W. (k. 40); zeznania odwołującego (k. 40)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dokumentów, zeznań świadków oraz zeznań odwołującego.

Sąd uznał za wiarygodne w całości **dokumenty** zabrane w aktach organu rentowego oraz aktach sprawy albowiem zostały one sporządzone przez kompetentne organy, w zakresie przyznanych im upoważnień i w przepisanej formie. W szczególności Sąd uznał za w pełni wiarygodne dokumenty dotyczące zatrudnienia w Kombinacie Budowlanym w L. znajdujące się w aktach sprawy. Autentyczność i wiarygodność dokumentów nie była kwestionowana przez strony, a Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu zatem na dokumentach tych oparto ustalenia faktyczne.

Podstawą dokonanych ustaleń faktycznych Sąd uczynił również znajdujące się w aktach kserokopie dokumentów, albowiem zawarte w nich informacje nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania, co pozwoliło na potraktowanie tychże kserokopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

Sąd uznał za spójne i konsekwentne **zeznania świadków** G. Z. i J. W.. Świadkowie potwierdzili fakt pracy odwołującego jako kierowcy samochodu ciężarowego o masie powyżej 3,5 tony, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie od 1980 r., tj. od uzyskania uprawnień na kierowanie samochodami ciężarowymi, do dnia 31 maja 1990 r. Ponadto przesłuchani świadkowie potwierdzili, że w spornym okresie (lata 1980 – 1990) widywali odwołującego w trakcie wykonywania jego obowiązków, tj. jak kierował samochodem ciężarowym. Spotykali się z nim w przedsiębiorstwie przed podjęciem pracy. Świadkowie zapamiętali odwołującego wyłącznie jako kierowcę samochodów ciężarowych, najpierw samochodu (...), a następnie Stara gruszki. J. W. zaznaczył, iż N. oraz Ż. kierowali inni kierowcy. Potwierdzili także, iż odwołujący obowiązki kierowcy wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy i nie miał dłuższych przerw w pracy.

Za w pełni wiarygodne Sąd uznał **zeznania odwołującego**, które tworzyły zwartą i logiczną całość oraz korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie, w tym z dokumentami

oraz zeznaniami świadków. Odwołujący przekonująco i rzeczowo wyjaśnił na czym polegała jego praca jako kierowcy samochodu ciężarowego.

Sąd zważył, co następuje:

Przyznawanie emerytur dla osób urodzonych tak jak odwołujący po 31 grudnia 1948 r. reguluje art. 184 ustawy emerytalno - rentowej.

Zgodnie z tym przepisem emerytura przy obniżonym wieku przysługuje ubezpieczonym, którzy łącznie spełnią poniższe wymogi:

- mężczyzna osiągnie wiek lat 60,
- w dniu wejścia w życie ustawy, czyli na dzień 1.01.1999 r. posiada:
 - a) okres składkowy i nieskładkowy w ilości co najmniej 25 lat,
 - b) z czego co najmniej przez 15 lat wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a jeżeli przystąpił – złoży wniosek o przekazanie zgromadzonych środków na rachunku za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa.

Bezsporne było to, iż:

1. odwołujący dnia 27 maja 2016 r. ukończył 60 lat,
2. na dzień 1.01.1999 posiada 25 lat stażu ubezpieczeniowego,
3. nie przystąpił do OFE.

Sporne natomiast w sprawie było to, czy odwołujący legitymuje się 15 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych. Natomiast poza sporem pozostawało to, iż odwołujący udowodnił 7 lat, 9 miesięcy i 27 dni przypadające w czasie od dnia 1 czerwca 1990 r. do dnia 28 lutego 1991 r. oraz od dnia 11 maja 1991 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. z tytułu zatrudnienia w (...) S.A.

Zatrudnienie w szczególnych warunkach czy w szczególnym charakterze interpretuje się tak, jak to było wymagane w przepisach dotychczasowych do nabycia emerytury w obniżonym wieku. Przepisami dotychczasowymi w rozumieniu art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalno-rentowej jest rozporządzenie z dnia 07.02.1983 r. wraz z załącznikiem.

Zgodnie z § 2 rozporządzenie z dnia 07.02.1983 r. okresami pracy, uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu, są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zgodnie z § 1 ust. 1 rozporządzenie z dnia 07.02.1983 r. – rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami".

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenie z dnia 07.02.1983 r., okresy pracy w szczególnych warunkach, na podstawie posiadanej dokumentacji, stwierdza zakład pracy w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Jednakże, judykatura pozwala na dowodzenie w inny, niż wskazany w § 2 ust. 2 rozporządzenia, że praca była wykonywana w szczególnych warunkach. Jak bowiem wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r. III UZP 5/85, LEX nr 14635 w postępowaniu przed okręgowymi zakładami pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że

nie może przedstawić zaświadczenia z zakładu pracy z powodu likwidacji zakładu pracy lub zniszczenia dokumentów dotyczących takiego zatrudnienia. Przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków nie jest dopuszczalne w postępowaniu przed organem rentowym (teza powołanej uchwały SN). Jak wskazał bowiem Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 27 maja 1985 r., Sąd jest uprawniony do przeprowadzenia dowodu ze świadków na okoliczność takiego zatrudnienia – jeżeli okaże się, że jest to konieczne dla wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności sprawy. Dowód z zeznań świadków podlega ocenie Sądu na tle okoliczności sprawy i treści zebranego materiału dowodowego. Nie można bowiem – podkreśla SN – przypisać ustawodawcy zamiaru, ażeby tak istotne kwestie, mające wpływ na ustalenie prawa do świadczeń emerytalno – rentowych, powierzył tylko zakładom pracy, skoro jest notoryjnie znane, że zakłady pracy często nie posiadają dokumentacji z uwagi na upływ czasu, reorganizację lub zniszczenie z innych przyczyn. Prowadziłoby to w wielu przypadkach do przyznania pracownikom, którzy byli zatrudnieni w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze, zaniżonych świadczeń, a nawet pozbawienia świadczeń. Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84, LEX nr 14630 oraz w uchwale z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, LEX nr 14625: „okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy.”

Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22.01.2008 r., I UK 210/07; z dnia 06.12.2007 r., III UK 66/07; z dnia 04.10.2007 r., I UK 111/07; z dnia 19.09.2007 r., III UK 38/07; z dnia 14.09.2007 r., III UK 27/07).

Na podstawie zgromadzonych dokumentów, w szczególności akt osobowych odwołującego oraz na podstawie zeznań świadków i odwołującego Sąd ustalił, że odwołujący pracując na stanowisku kierowcy w okresie – nieprzerwanie – od dnia 26 stycznia 1980 r. do dnia 31 maja 1990 r. w Kombinacie Budowlanym w L. wykonywał pracę w warunkach szczególnych określoną w Dziale VIII W transporcie i łączności, pod poz. 2 prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów, wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r.

Powyższe oznacza zatem to, iż odwołujący spełnił trzeci z warunków przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, czyli 15 lat pracy w warunkach szczególnych, uwzględniając okresy:

- od dnia 26 stycznia 1980 r. do dnia 31 maja 1990 r. (10 lat + 4 m-ce + 5 dni)
- od dnia 1 czerwca 1990 r. do dnia 28 lutego 1991 r. (0 lat + 8 m-cy + 27 dni),
- od dnia 11 maja 1991 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. (7 lat + 1 m-c + 0 dni) – z wyłączeniem okresów zasiłków chorobowych,

w Kombinacie Budowlanym w L. (później (...) S.A.)

łącznie – 18 lat, 2 miesiące, 2 dni.

Przy ustaleniu, że odwołujący wykazał 15 lat pracy w warunkach szczególnych, Sąd na podstawie w/w przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając odwołującemu prawo do emerytury w

wieku obniżonym od dnia 27 maja 2016 r., tj. od ukończenia wieku 60 lat. (art. 100 ust. 1 i art. 129 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej) – punkt 1. wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.) – w brzmieniu obowiązujący w dniu złożenia odwołania od zaskarżonej decyzji, zasądając od pozwanego organu rentowego na rzecz odwołującego kwotę 360 zł – punkt 2. wyroku.

/-/ Maciej Nawrocki